

Van: Info KBO [mailto:info@kbolimburg.nl]

Verzonden: dinsdag 3 september 2019 10:42

Onderwerp: Seniorenbeleid in uw gemeente

Geachte raadsgriffier,

Bijgaande brief is bestemd voor de leden van de gemeenteraad in uw gemeente.
Ik verzoek u vriendelijk deze brief met bijlagen aan de raadsleden te laten toekomen.

Bedankt voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Hans Hollanders
Voorzitter Netwerk Senioren Limburg

Postbus 960
6040 AZ ROERMOND
Steegstraat 5
6041 EA Roermond
Tel.nr. 0475-381740

AAN:

- Het College van Burgemeester en Wethouders
- De leden van de gemeenteraad

Datum 3 september 2019
Kenmerk: HH/JR015.2019
Onderwerp: Seniorvriendelijke gemeente

Geacht College,

Anderhalf jaar geleden waren er gemeenteraadsverkiezingen. Een belangrijk moment voor u om terug en vooral ook vooruit te kijken. Wat is er in de afgelopen raadsperiode gebeurd? Wat is blijven liggen? Wat moet de komende periode beslist worden opgepakt?

Ook een belangrijk moment voor belangenbehartigers, zoals ons Netwerk Senioren Limburg (platform van de grootste seniorenorganisaties in Limburg). Wij staan voor de belangen van onze achterban, maar ook voor die van alle senioren in Limburg. Samen een derde van alle kiezers!

Daarom heeft NSL voor de gemeenteraadsverkiezingen een manifest (Gemeenteraadsverkiezingen 2018 *8+++ voor ouderen!*) opgesteld met beleidsaandachtspunten voor de komende 4 jaar. Na de verkiezingen hebben we de gemeenten gevraagd aan te geven hoe daar in de coalitieprogramma's rekening mee is gehouden.

De reacties waren helaas minimaal. Daarop hebben we zelf alle coalitieprogramma's geanalyseerd en geïnventariseerd in hoeverre er rekening is gehouden met de belangen van senioren. We hebben daarbij gekeken naar 4 thema's: wonen, zorg, leefomgeving en informele zorg.

Onze conclusie: ondanks de vaak ronkende namen van de coalitieprogramma's zijn ze over het algemeen vaag en vrijblijvend, en is er weinig expliciete aandacht voor senioren. Er zijn wel goede voornemens, maar het ontbreekt (nog) in veel gemeenten aan concrete plannen. Mogelijk geldt dit ook voor uw gemeente, dit kunt u terugvinden in de bijlagen.

We zien wel de nodige aandacht voor en ontwikkelingen binnen de WMO, maar daarin hebben gemeenten ook een stevige verantwoordelijkheid. Die is er echter ook als het gaat om wonen, leefomgeving en informele zorg. Gemeenten geven wel aan dat senioren in hun vertrouwde omgeving moeten kunnen blijven wonen, maar echte plannen voor passende woningen en/of nieuwe woonvormen lijken er nog niet te zijn. Daarnaast krijgt de Wet Publieke Gezondheid en de taken die daar voor gemeenten uit voortvloeien, in geen enkel coalitieprogramma aandacht. Over de inzet van Domotica en EHealth denkt vrijwel geen enkele gemeente echt na. Veel gemeenten vinden dat inwoners, ook senioren, grotendeels zelf aan zet zijn als het gaat om een veilige en sociale leefomgeving en zien voor zichzelf vooral een facilitaire rol. Dat klinkt veelbelovend, maar is toch ook vrijblijvend. Gemeenten zouden hierin meer de regie moeten pakken, bijvoorbeeld samen met seniorenorganisaties. Daar liggen beslist kansen.

- vervolg -

Belangrijke ontwikkelingen

Inmiddels zijn er landelijk gezien belangrijke ontwikkelingen als het gaat om de aandacht en zorg voor senioren. Een goed voorbeeld is het Pact voor de Ouderenzorg, helemaal gericht op positief ouder worden. Belangrijk adviesorgaan voor minister Hugo de Jonge is de Raad van Ouderen met ook een stevige Limburgse vertegenwoordiging. Het NSL fungeert daarbinnen samen met de Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg als formeel provinciaal adviesorgaan voor de regio Limburg. De Raad van Ouderen pakt haar taak serieus op en pleit er bijvoorbeeld voor dat we ouder worden zien als een volwaardige levensfase waar je je serieus op moet voorbereiden. De insteek daarbij zou kunnen zijn 'wat wil je later worden?' Daarmee laat de raad zien dat senioren het leven positief zien en oppakken. Minister Hugo de Jonge is er maar wat blij mee!

Situatie nu en hoe verder?

We zijn inmiddels anderhalf jaar verder en zijn benieuwd hoe de vlag er bij de gemeenten op dit moment bijhangt. Zijn de gemeenten echt op weg om een seniorvriendelijke gemeente te zijn? Zijn er positieve ontwikkelingen te melden?

Er liggen volop kansen voor gemeenten om samen met senioren aan de slag te gaan en gebruik te maken van hun kennis en kunde en vooral ook van hun positieve kracht.

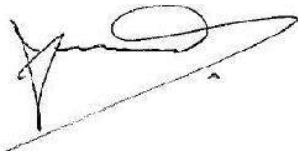
Als NSL bereiden we op dit moment een stevig project voor om de eenzaamheid onder senioren tegen te gaan. Dat gaan we doen samen met onze achterbannen, zoals KBO-afdelingen en vakbondsvertegenwoordigingen, maar ook samen met gemeenten. Wij komen u dus tegemoet! Maar... we dagen u ook uit om zelf concrete stappen te zetten voor een echt seniorvriendelijk beleid. Maak daarbij gebruik van de senioreninfrastructuur die er vaak al is.

Graag gaan wij met u in gesprek. Trek samen op met de senioren want uiteindelijk bepalen zij of uw gemeente echt seniorvriendelijk is!

Graag vernemen wij uw standpunt m.b.t. de inhoud van deze brief.

In afwachting van uw reactie verblijven wij,

met vriendelijke groet,

Hans Hollanders
Voorzitter Netwerk Senioren Limburg

Postbus 960
6040 AZ ROERMOND
Steegstraat 5
6041 EA Roermond
Tel.nr. 0475-381740
Email: info@kbolimburg.nl

Bijlagen: Overall beeld Inventarisatie Coalitieakkoorden Limburgse gemeenten
Korte samenvatting belangrijkste punten per gemeente
Inventarisatie Coalitieakkoorden Limburgse gemeenten

PACT VOOR DE OUDERENZORG - REGIONAAL NETWERK LIMBURG

INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

OVERALL BEELD

A. Wonen	
1. Wonen	Alle gemeenten streven naar een (betaalbaar) woningaanbod dat aansluit op de behoeften en de maatschappelijke ontwikkelingen. Doorstroming op de woningmarkt is een breed gedeelde ambitie. De koppeling tussen wonen en zorg wordt vaker gemaakt. Breed wordt het uitgangspunt gedeeld dat ouderen (zo veel en zelfstandig mogelijk) in hun vertrouwde omgeving moeten kunnen (blijven) wonen. Een aantal gemeenten geeft aan open te staan voor particuliere initiatieven.
2. Nieuwe woonvormen	Ongeveer de helft van de gemeenten zet in op nieuwe woonvormen. Er worden voorbeelden genoemd als tiny houses, kangoeroewoningen, mantelzorgwoningen, verplaatsbare zorgunits, woningen voor drie generaties. Het samenwonen van verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld jong en oud) wordt soms genoemd. Dit geldt ook voor het combineren van functies (bijvoorbeeld wonen, werken, zorgen).
3. Domotica	Een witte vlek. Slechts één gemeente geeft aan dat domotica ten dienste van een goede zorg behulpzaam kan zijn. Een andere gemeente stelt oog te hebben voor technologische ontwikkelingen.
B. Zorg	
4. Wmo	De gemeenten hanteren in grote meerderheid de uitgangspunten van de Transformatie: preventie -> eigen kracht -> sociaal netwerk -> algemene voorzieningen -> maatwerkvoorzieningen. Nabijheid, cliënt centraal, integraliteit, innovatie worden in dit verband vaker genoemd. Dit geldt ook voor een instrument als wijkteams. Door een (beperkt) aantal

OVERALL BEELD

	gemeenten worden de senioren er in het bijzonder uitgelicht, wordt specifiek beleid (bijvoorbeeld gericht op eenzaamheid) aangekondigd. Een gemeente zet in op een “waardige oude dag” voor hen die onze gemeenschap hebben opgebouwd. Een andere gemeente heeft de ambitie om een seniorvriendelijke gemeente te worden.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De meeste gemeenten onderkennen het belang van integraliteit (samenhang). Gesproken wordt onder meer van een sluitend zorgnetwerk, over de grenzen van de gemeentelijke zorg heen kijken, samenwerken in netwerken (één gemeente noemt de Quatro Helix), werken op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen. Slechts enkele gemeenten noemen zichzelf in dit verband regisseur. Overigens komen de overgangsgebieden (Wmo/WLZ, alsmede 18- / 18+) niet expliciet aan de orde.
6. Innovatie (e-health)	De mogelijkheden van innovatie worden nauwelijks gesignaleerd. Het kan ook zijn dat de gemeenten de verantwoordelijkheid hiervoor meer weggelegd zien voor derden.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Iets minder dan de helft van de gemeenten zet in op een integrale benadering, conform het concept van Positieve Gezondheid. Voor het overige wordt gezondheid bevorderd door inzet in de sfeer van sport, bewegen, leefomgeving. Het tegengaan van overgewicht, roken, armoede wordt ook genoemd. Specifieke acties gericht op senioren komen daarbij slechts beperkt aan de orde. Een enkele gemeente slaat de brug tussen gezondheid en het sociale domein in brede zin.
8. Openbare ruimte	De openbare ruimte staat voor de gemeenten ook ten dienste van leefbaarheid, sociale cohesie, vitale gemeenschappen, gezondheid en veiligheid. Fysiek en sociaal gaan dan ook bij veel gemeenten hand in hand. Zo blijkt ook uit voorbeelden van instrumenten als

OVERALL BEELD

	buurtmediation en bemoeizorg. De gemeenten geven dan ook -meer dan bij welk ander thema- aan prijs te stellen op initiatieven van burgers en deze te willen faciliteren. Overigens wordt de positie van senioren in dit kader niet in het bijzonder belicht.
9. Veiligheid	Alle gemeenten zetten in op veiligheid: fysiek en sociaal, feiten én beleving, preventie en handhaving óók in de wijken en kernen. Een breed scala aan instrumenten wordt ingezet, met een belangrijke rol voor de burgers zelf. De koppeling met de zorg, het sociaal domein en de leefbaarheid wordt door een aantal gemeenten gemaakt. Ook verkeersveiligheid is een issue. De senior wordt in het kader van de veiligheid niet expliciet benoemd.
10. Toegankelijkheid	Een behoorlijk aantal gemeenten zet in op inclusie, integrale toegankelijkheid dus, met het VN-verdrag als bindend kader. De bal ligt dan uiteraard bij meer partijen dan de gemeente alleen. Meer specifiek wordt door gemeenten ingezet op fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid. Sociale problematiek als eenzaamheid, laaggeletterdheid, armoede, digibetisme wordt zodoende (door bepaalde gemeenten) betrokken bij het werken aan toegankelijkheid. In het kader van de toegankelijkheid worden de senioren maar door enkele gemeenten expliciet genoemd. Een gemeente vraagt bijzondere aandacht voor senioren die bepaalde ontwikkelingen niet kunnen bijbenen.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Het belang van ontmoeting wordt door de gemeenten breed onderschreven. Ingezet wordt met name op activiteiten (ook nieuwe vormen), accommodaties, openbare ruimte. Een enkele gemeente pleit in dit verband voor wijknetwerken. De ontmoeting van verschillende groepen (jong en oud) wordt door enkele gemeenten genoemd. Opvallend is dat de doelgroep senioren in dit verband slechts door enkele gemeenten expliciet wordt genoemd.

D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	De gemeenten koesteren de mantelzorgers als onmisbare schakels. Mantelzorgers worden gewaardeerd, ondersteund (voorbeeld: informatie en advies) en ontzorgd (voorbeeld: respijtzorg). Er is oog voor problemen als overbelasting en eenzaamheid. Slechts een enkele gemeente schetst het belang van een goede verbinding van mantelzorger-zorgvrijwilliger en zorgprofessional.
13. Vrijwilligerszorg	Veel (maar zeker niet alle) gemeenten zien het belang van de vrijwilligerszorg. In meer algemene zin (onmisbaar, gelijkwaardige partner in het zorgsysteem, mede ter aanvulling/vervanging van de professionele zorg) of concreter (ontlasting van mantelzorgers, ondersteuning van ouderen, inzet in huiskamers). Hoe de brug tussen formele en informele zorg te slaan komt niet echt aan de orde. Vrijwilligerszorg wordt door een aantal gemeenten (in bepaalde gevallen) gezien als alternatief voor werk.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	De derde pijler van de informele zorg is bij de gemeenten totaal niet in beeld.

Korte samenvatting belangrijkste punten per gemeente

Bron: Inventarisatie coalitieakkoorden Limburgse gemeenten (Arthur Jansen, juni 2019)

Gemeente Beek **‘Samen doen: Veur Baek!’**

- Ambities m.b.t. wonen.
- Sport- en beweegpas voor specifieke doelgroepen
- Digitalisering zonder uitsluiting
- Samenbrengen generaties
- Ontlasten mantelzorgers

Beekdaelen **‘Samen maken we Beekdaelen’**

- Woonvisie ontwikkelen
- Ontmoeting maximaal ondersteunen en faciliteren

Beesel **‘Samen aan de slag!’**

- Motto: samenkracht in een inclusieve gemeenschap
- Positieve gezondheid
- Groene ontmoetingsplekken in de openbare ruimte
- Sociale versterking en fysieke uitstraling samenbrengen, ook in kader zorg voor elkaar.

Bergen **‘Energiek aan de slag voor een mooie toekomst’**

- Nieuwe woonvormen
- Wachtlijsten mogen niet ontstaan omdat het budget op is
- Toegang tot zorg laagdrempeliger in samenspraak met huisartsen
- Verkeersveiligheid en toegankelijkheid speerpunten van beleid

Brunssum **‘De burger centraal’**

- Regel: geen oude bomen verplaatsen → experimenten met nieuwe woonvormen
- Masterplan Sociaal Domein
- Bestrijding armoede
- Aandacht voor digitalisering

Echt-Susteren **geen titel**

- Betaalbare woningen voor senioren
- WMO-vriendelijke gemeente met waardige oude dag voor senioren
- Investeren in verbetering verkeersveiligheid
- Pilot ‘huiskamer extra’ voor beginnend dementerenden

Eijsden-Margraten **‘Anders durven doen’**

- Projecten en maatregelen voor senioren m.b.t. wonen
- Out of the box denken m.b.t. nieuwe woonvormen

Gennep **‘Kansen zien voor elkaar in grenzeloos Gennep’**

- Inzet gericht op innovatie ter bevordering van de kwaliteit van de zorg
- Positieve gezondheid met focus op sport ook voor verbeteren sociale samenhang

Gulpen-Wittern **geen titel**

- Wonen: voorrang voor senioren en starters
- Prioriteit verbeteren zorg voor kwetsbare groepen

- Positieve Gezondheid
- Kernpunt: zelfsturing als middel voor verbeteren leefbaarheid en vitaliteit
- Vrijwilligers inzetten om mantelzorgers te ontlasten

Heerlen **‘Samen doorbouwen met lef!’**

- Zorgbuurthuizen om lacune tussen thuis en verzorgingshuis op te vullen
- Veiligheid speerpunt in wijken en verkeer

Horst aan de Maas **geen titel**

- Uitvoeringsprogramma met als uitgangspunten Wonen, duurzaamheid en levensloopbestendigheid
- Toegankelijk vangnet voor iedereen die het niet op eigen kracht redt.
- Preventie en Positieve Gezondheid als speerpunt
- Ambitie: bij gezondste regio's van NL horen
- Agenda 22 (toegankelijkheid)

Kerkrade **‘Kerkrade: een stad om de (be)leven!’**

- Beschermen zwaksten en meest kwetsbaren als belangrijk uitgangspunt
- Project ‘Samen leven’

Landgraaf **‘Voor en door inwoners’**

- Openbare ruimte als visitekaartje: verbetering woon- en leefomgeving prioriteit
- Actieve netwerken in de wijk belangrijk om ouderen te betrekken bij de samenleving en eenzaamheid te bestrijden

Leudal **‘Samenspel’**

- Focus op transformatie, verduurzaming en levensloopbestendigheid
- Positieve gezondheid omarmen met speciale aandacht voor senioren
- Minimaal één ontmoetingsplek per kern

Maasgouw **‘Samen op weg naar een duurzaam Maasgouw’**

- Heroverweging woonbeleid, meer aandacht voor sociale huurwoningen en zorgwoningen
- Aandacht voor eenzaamheid onder ouderen
- Positieve gezondheid als uitgangspunt
- ‘meehelpen in de maatschappij’ zorgen voor elkaar uitgangspunt

Maastricht **‘Onbegrensd en ontspannen’**

- Transformatie Sociaal Domein, maatwerk voorop
- Integreren aandacht voor ouderen in verschillende beleidsvelden
- Innovatie: zorg coöperatie
- Wonen-werken-leven in balans als kernwaarde bij nieuw gezondheidsbeleid
- Inrichting steunpunt mantelzorg

Meerssen **geen titel**

- Integraal plan van aanpak woonvoorzieningen voor verschillende doelgroepen
- Ambitie: goed verzorgde openbare ruimten o.b.v. zelfsturing
- Bestrijden laaggeletterdheid en verbeteren digitale kennis en vaardigheden

Mook & Middelaar **‘Op weg naar een duurzaam en samenredzaam M&M’**

- Plan van aanpak voor seniorvriendelijke gemeente
- Sport- en beweeglocaties in de openbare ruimte
- Ambitie: inclusieve gemeente

Nederweert ‘ Samen, duurzaam, verbinden. Aan de slag voor een gezonder Nederweert’

- Prestatieafspraken met woningcorporaties
- Bijzondere woonvormen toestaan zoals kangoeroewoningen m.o.o. mantelzorg
- Veel aandacht voor gezondheid en verkeersveiligheid

Peel en Maas ‘Geef de ruimte! Keuze voor ontwikkeling en groei’

- Bestaande woningvoorraad transformeren
- Transformatie Sociaal Domein van zorg naar welzijn, mens leidend boven systeem. Iedereen doet mee!
- Focus op Positieve gezondheid.
- Ontwikkelen fysieke leefomgeving, bewoners bepalen de inhoud
- Sport en bewegen leveren bijdrage aan sociale ontmoeting
- Mantelzorg dient gemeenschapsbelang
- Deskundigheidsbevordering vrijwilligers, ook in kader participatie

Roerdalen ‘Samen doen. Verder werken aan geluk op een stevig fundament’

- Flexibel toekomstbestendig woningaanbod met focus op inbreiding
- Samenhang in aanpak zorgvragen
- Sterk sociaal netwerk tegen eenzaamheid
- Positieve gezondheid
- Veel aandacht voor gemeenschapszin

Roermond ‘Roermond maken we samen’

- Pilot samen wonen jongeren en ouderen
- Gemeente neemt verantwoordelijkheid voor goede zorg
- Dementievriendelijk Roermond verbreden naar seniorvriendelijk Roermond
- Expertiseteam complexe zorgmeldingen/hulpvragen
- Sterke koppeling sport en Sociaal Domein
- Voorziening laagdrempelige informatie gezond ouder worden
- Openbare ruimte inrichten ten dienste van gezond gedrag en ruimte voor ontmoeting
- Integraal plan inclusieve samenleving o.b.v. VN verdrag

Simpelveld ‘Schouder aan schouder voor een duurzame gemeente Simpelveld’

- Speerpunt: levensloopbestendige woningen m.o.o. langer zelfstandig wonen
- Veel aandacht voor sport en beweging, ook m.o.o. sociaal contact
- Predicaat ‘Veiligste gemeente van Limburg’ koesteren
- Continuering mantelzorgcompliment

Sittard-Geleen ‘Samen duurzaam samenwerken aan een gezonde gemeente’

- Experimenten nieuwe woonvormen en transformatie leegstand vastgoed
- Vangnet voor mensen die hulp nodig hebben
- Integrale aanpak Positieve gezondheid
- Doorlopende aandacht (verkeers)veiligheid in de wijken
- VN verdrag inclusieve samenleving
- Eén loket Sociaal Domein

Stein ‘Kansrijk besturen’

- Inzet op passende huisvestings senioren, onderzoeken alternatieve woonconcepten
- Investeren op ‘quatro helix’
- Investeren in sport en bewegen met o.a. beweegtuin voor senioren
- VN verdrag
- Meerjarenplan mantelzorg met inlooploket, digitaal loket en respijtzorg
- Werving en ondersteuning zorgvrijwilliger

Vaals ‘Vernieuwend verder’

- Perspectief bieden aan ouderen met levensloopbestendige woningen.

Valkenburg ‘Er is meer dan voorheen te doen’

- Realiseren levensloopbestendige woningen
- Aandacht voor schuldhulpverlening, eenzaamheidsprojecten en taalles

Venlo ‘Samen Venlo veranderen’

- Voorkomen dat mensen uit hun woonomgeving moeten verhuizen
- Beleidsmatig wordt ouderenzorg stevig op de kaart gezet

Venray ‘Een gezonde toekomst voor Venray’

- Juiste woning op de juiste plek
- Toekomstbestendig maken woningvoorraad grote opgave
- Ruimte voor alternatieve woonvormen zoals woonhofjes
- Uitgangspunt WMO: Kracht van de samenleving met als speerpunten preventie en innovatie

Voerendaal ‘Investeren in een sociaal en duurzaam Voerendaal’

- Ruimte voor maatwerk in wonen met aandacht voor innovatieve vormen zoals tiny houses en coöperatieve woonvormen
- Vangnet om te voorkomen dat mensen buiten de boot vallen
- Investeren in collectieve inspanningen zoals zorg coöperaties
- Inwoners nemen de lead in vormgeving woonomgeving
- Lokaal voorzieningenniveau verder verhogen en ondersteunen verenigingsleven

Weert ‘Weert koerst op verbinding’

- Accent op levensloopbestendige woningen
- Werken aan ontschotting tussen domeinen. Inzet op sterke ketens en netwerken
- Inzet op sport en beweging in kader Positieve Gezondheid
- Teams leefomgeving (ogen en oren): samen met inwoners kijken wat nodig is
- Aandacht voor diversiteit
- Maatschappelijke stages scholieren o.a. gericht op zorg voor ouderen

PACT VOOR DE OUDERENZORG-REGIONAAL NETWERK LIMBURG

INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Programmalijn 2:

Zorgen dat mensen met goede zorg en ondersteuning langer thuis kunnen wonen

Arthur Jansen,
Juni 2019

INHOUDSOPGAVE:

1. INLEIDING	3
2. INVENTARISATIE	
2.1 Gemeente Beek	5
2.2 Gemeente Beekdaelen	7
2.3 Gemeente Beesel	9
2.4 Gemeente Bergen	11
2.5 Gemeente Brunssum	13
2.6 Gemeente Echt-Susteren	15
2.7 Gemeente Eijsden-Margraten	17
2.8 Gemeente Gennep	19
2.9 Gemeente Gulpen-Wittern	21
2.10 Gemeente Heerlen	23
2.11 Gemeente Horst aan de Maas	25
2.12 Gemeente Kerkrade	27
2.13 Gemeente Landgraaf	29
2.14 Gemeente Leudal	31
2.15 Gemeente Maasgouw	33
2.16 Gemeente Maastricht	35
2.17 Gemeente Meerssen	37
2.18 Gemeente Mook en Middelaar	39
2.19 Gemeente Nederweert	41
2.20 Gemeente Peel en Maas	43
2.21 Gemeente Roerdalen	45
2.22 Gemeente Roermond	47
2.23 Gemeente Simpelveld	49
2.24 Gemeente Sittard-Geleen	51
2.25 Gemeente Stein	53
2.26 Gemeente Vaals	55
2.27 Gemeente Valkenburg aan de Geul	57
2.28 Gemeente Venlo	58
2.29 Gemeente Venray	60
2.30 Gemeente Voerendaal	62
2.31 Gemeente Weert	64

1. INLEIDING

In maart 2018 hebben het Ministerie van VWS en 35 maatschappelijke partners het Pact voor de Ouderenzorg (NPO) ondertekend. Zij onderstrepen hiermee hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van leven van ouderen en verbinden zich aan het meedenken en meedoen aan concrete plannen en acties. Inmiddels heeft een groot aantal organisaties zich bij het initiatief aangesloten. In het kader van het NPO is een Raad van Ouderen ingesteld onder het motto “niet praten over, maar praten met ouderen”.

Vanuit het NPO wordt ingezet op regionale netwerken, die in hun eigen regio daadwerkelijk handen en voeten geven aan de ambitie om te komen tot een duurzame en sociale ouderenzorg. Ook in Limburg is zo’n netwerk tot stand gebracht. Dit bestaat uit de Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg en het Netwerk Senioren Limburg. Dit laatste is een partnerschap van acht organisaties, te weten: ASV, CNV regionale groep senioren Limburg, FNV Senioren, KBO Limburg, PAZ, PCOB gewest Limburg, PPD en SMK.

Het NPO kent drie programmalijnen. Het Regionaal Netwerk Ouderenzorg Limburg zet als eerste prioriteit in op programmalijn 2 : “Zorgen dat mensen met goede zorg en ondersteuning langer thuis kunnen wonen”. In dit verband is het relevant om kennis te verwerven over de koers en ambities van de Limburgse gemeenten met betrekking tot dit thema. Hiertoe zijn de coalitieakkoorden van de 31 Limburgse gemeenten (dan wel de documenten die het dichtst daarbij in de buurt komen) onder de loep genomen.

De inventarisatie heeft plaats gevonden op basis van een format met vier thema’s: wonen, zorg, leefomgeving en informele zorg, elk onderverdeeld in enkele specifieke topics. Dit document omvat het resultaat van de inventarisatie: een feitelijke weergave zonder enige interpretatie. Hierbij wordt opgemerkt dat beleidsvoornemens niet altijd expliciet zijn toegespitst op ouderen maar vanwege hun duidelijke relevantie óók voor ouderen in de inventarisatie zijn verwerkt.

2. INVENTARISATIE

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Beek
 Bron : SAMEN DOEN: VEUR BAEK
 Coalitieakkoord BBB-NDB en CDA 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Integrale aandacht voor wonen en zorg. Speerpunten: doorstroming op de woningmarkt én mogelijk maken dat ouderen in de eigen vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Daartoe zorgen voor voldoende levensloopbestendige woningen door nieuwbouw en verbouw. Actief ondersteunen van particuliere initiatieven (particulier opdrachtgeverschap).
2. Nieuwe woonvormen	Toekomstige bewoners geven gezamenlijk vorm aan hun buurt door bijvoorbeeld mantelzorg-wonen en wonen voor drie generaties. Verplaatsbare zorgunits zijn ook een (te onderzoeken) mogelijkheid.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	De (door-) ontwikkeling van wijkteams wordt gestimuleerd. Streven is een optimale integrale aanpak (Wmo-jeugdzorg en participatie) in combinatie met de leefbaarheid in de wijken.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De zorg moet integraal worden aangepakt. De gemeente voelt zich ervoor verantwoordelijk dat niemand tussen wal en schip valt. Alle partners werken samen op basis van vertrouwen. Gebruik wordt gemaakt van de expertise die in het werkveld aanwezig is.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Sportstimulering onder het motto "een leven lang sporten" mede door het uitbreiden van het activiteiten aanbod. Streven is een gemeentelijke Sport- en Beweegpas voor specifieke doelgroepen.
8. Openbare ruimte	In het bijzonder wordt ingezet op manieren om wijken meer eigen beheer te geven over de openbare ruimte, waarbij ook de sociale cohesie wordt versterkt: burgerparticipatie.
9. Veiligheid	Burgerkracht is het sleutelbegrip, het netwerk rond mensen in de buurten en wijken versterken. Initiatieven gericht op buurtpreventie, worden gestimuleerd. Hierdoor wordt zowel de fysieke als de sociale veiligheid bevorderd.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

10. Toegankelijkheid	Inclusie is het sleutelwoord, waarbij ingezet wordt op fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid. Hiertoe worden verbindingen aangegaan met onder meer inwoners, scholen, bedrijven en zorg- en welzijnsinstellingen. Voorbeeld: “digitalisering zonder uitsluiting”.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Om eenzaamheid tegen te gaan moet er ruimte zijn voor ontmoeting. Verschillende accommodaties zijn hiervoor in beeld, bijv. een wijkgebouw, bibliotheek, een school of maatschappelijke voorziening. Initiatieven voor ontmoeting worden ondersteund door de gemeente, waarbij bijzondere aandacht is voor initiatieven die verschillende generaties samenbrengen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Mantelzorgers zijn onmisbare schakels. Daar waar nodig worden de mantelzorgers actief begeleid en ondersteund. Initiatieven om mantelzorgers te ontlasten worden ondersteund: overbelasting dient te worden voorkomen. Een belangrijke rol in dezen (“waakzaamheid”) is er voor de wijkteams en de wijkverpleegkundigen.
13. Vrijwilligerszorg	Vrijwilligers mogen zich niet gedwongen zien om taken van professionals over te nemen. Overbelasting moet worden voorkomen. Een belangrijke rol in dezen (“waakzaamheid”) is ervoor de wijkteams en de wijkverpleegkundigen.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Niet concreet, wel “wat je samen kunt doen doe je samen”.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Beekdalen
 Bron : SAMEN MAKEN WE BEEKDAELEN!
 Raadsbreed programma voor de gemeente Beekdaelen (fusiegemeente)

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Er is behoefte aan goede huizen voor alle leeftijden. In overleg met maatschappelijke partners wordt een woonvisie ontwikkeld, gebaseerd op behoeften en ontwikkelingen. Aandacht voor levensloopbestendige woningen.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Aandacht voor signalering van kwetsbare groepen, ook voor de signalering en oplossing van maatschappelijke problemen als eenzaamheid. Inzet gericht op maatwerk (zo veel mogelijk aansluitend aan de wensen van mensen) en praktische oplossingen. De mogelijkheid bieden tot een persoonlijk gesprek.
5. Netwerkgroep (Wmo-WLZ-ZVW)	Samenwerking met professionele zorgverleners van groot belang, vanwege de complexiteit van de zorgproblematiek.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	-
8. Openbare ruimte	Initiatieven van inwoners ter bevordering van de leefbaarheid worden omarmd, facilitering van geval tot geval te bezien.
9. Veiligheid	Oog voor sociale veiligheid (bijv. door goede aanspreekbaarheid van de wijkagent) én voor verkeersveiligheid.
10. Toegankelijkheid	Aandacht voor het digitaal vaardig maken van mensen. Veilige bereikbaarheid van de dorpen van belang.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

11. Ontmoeting (faciliteiten)	Belang van ontmoeting (bijvoorbeeld binnen verenigingen) wordt onderstreept. Allerlei voorzieningen zijn geschikt als ontmoetingsplekken. Met de samenleving wordt per dorp bekeken welke ontmoetingsplekken nog meer nodig zijn. Als er goede ideeën zijn verleent de gemeente maximale medewerking en ondersteuning.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Indien uitkeringsgerechtigden mantelzorg leveren wordt dit ook gezien als werk. Inzet gericht op het ontzorgen en waarderen van mantelzorgers. Gemeente staat open voor initiatieven ter aanvulling op of zelfs vervanging van professionele zorg.
13. Vrijwilligerszorg	Indien uitkeringsgerechtigden vrijwilligerswerk doen wordt dit ook gezien als werk. Inzet gericht op het ontzorgen en waarderen van vrijwilligers. Gemeente staat open voor initiatieven ter aanvulling op of zelfs vervanging van professionele zorg.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Gemeente staat open voor initiatieven ter aanvulling op of zelfs vervanging van professionele zorg.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Beesel

Bron : Samen aan de slag! Ambitie Agenda 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Behoeftbepaling vindt plaats in de gemeenschap. Inzet is voldoende woonruimte voor elke doelgroep. Inwoners worden gestimuleerd om hun woning levensloopbestendig te maken. Eigen verantwoordelijkheid en duurzaamheid zijn daarbij uitgangspunten.
2. Nieuwe woonvormen	Gezamenlijke inzet gericht op vernieuwende woonvormen waar ontmoeting van jong en oud gestimuleerd wordt en waar vitale en kwetsbare mensen samen leven. Daarbij wordt ook gekeken naar de herbestemming van panden.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	De uitgangspunten van de Transformatie worden omarmd: inzet gericht op preventie, gevolgd door eigen kracht, collectieve voorzieningen en uiteindelijk individuele voorzieningen (maatwerk). Gezorgd wordt voor zichtbaarheid van zorg en ondersteuning. Samenkracht in een inclusieve gemeenschap is het motto.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Doel is een sluitend zorgnetwerk, waarin professionals, gemeente, vrijwilligers en mantelzorgers op basis van gelijkwaardigheid participeren.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Ambitie is een gezonde leefomgeving en leefstijl. Er wordt geïnvesteerd in preventie: sportbeoefening, tegengaan roken/overgewicht/eenzaamheid alsmede werken aan de pijlers van positieve gezondheid. In het kader van recreatie is ruimte voor uitbreiding en vernieuwing, mede in verbinding met het thema gezondheid. (Groene) ontmoetingsplekken hebben ook een functie in het kader van bewegen en gezondheid.
8. Openbare ruimte	Insteek is een integrale benadering, waarbij óók sociale belangen worden meegewogen. Bij wijkontwikkeling komen sociale versterking en fysieke uitstraling samen in een plan. Ruimte geven óók aan inwoners is het parool: over alle ruimtelijke ontwikkelingen wordt afgestemd en gecommuniceerd met de stakeholders.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Voorlichting wordt gegeven over de aanpak om te komen tot een veilige gemeenschap. Met inwoners en partners wordt waar mogelijk ingezet op het vergroten van het veiligheidsgevoel. Ook wordt ingezet op een veilige en innovatieve verkeersinfrastructuur.
10. Toegankelijkheid	Toegankelijkheid is en blijft een van de belangrijkste toetsingskaders bij gemeentelijk beleid. Hierdoor wordt bijgedragen aan de doorontwikkeling van een inclusieve samenleving. Accommodaties die de gemeente ondersteunt moeten toegankelijk zijn en geschikt voor meer gebruikersgroepen.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Uitgangspunt is breed inzetbare inloop voorzieningen (ontmoetingsplekken). De gemeente staat open voor de doorontwikkeling van alternatieve vormen van ontmoeting. Ook wordt ingezet op (groene) ontmoetingsplekken.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Mantelzorgers worden gekoesterd, ondersteund en gewaardeerd. Zij participeren op basis van gelijkwaardigheid in het zorgnetwerk.
13. Vrijwilligerszorg	Zorgvrijwilligers worden gekoesterd, ondersteund en gewaardeerd. Zij participeren op basis van gelijkwaardigheid in het zorgnetwerk.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Daar waar het kan staat zelfregie voorop. Het omkijken naar elkaar wordt gestimuleerd.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Bron : Energiek aan de slag voor een mooie toekomst
 Coalitieprogramma 2018-2022 - CDA/PK/VVD

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Er is sprake van “dubbele vergrijzing”: woningen moeten geschikt zijn voor bewoning door ouderen. Woningen dienen zo veel mogelijk levensloopbestendig en duurzaam te zijn of te worden gemaakt.
2. Nieuwe woonvormen	Regelgeving moet eerder stimulerend dan belemmerend zijn voor de ontwikkeling van vernieuwende woonvormen, zoals kangoeroewoningen, “tiny houses” en tijdelijke mantelzorgunits.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Doelgerichte preventie (“voorkomen is beter dan genezen”): accent leggen op signalering, zelfredzaamheid, hulp organiseren in de eigen omgeving. Wachlijsten mogen niet ontstaan omdat het budget op is.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Gezorgd wordt voor samenhang in de aanpak van zorgvragen. In samenspraak met huisartsen bezien of de toegang tot de zorg laagdrempeliger kan worden gemaakt. Zorg en ondersteuning, met name ook eerstelijnszorg, moeten dichtbij, in de leefwereld van inwoners aanwezig zijn.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Het concept “Positieve gezondheid” wordt omarmd. Gezondheid is niet langer meer strikt het domein van de zorgprofessionals, maar van “ons allemaal”.
8. Openbare ruimte	Zelfsturing is belangrijk: inwoners die het initiatief nemen om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren worden ondersteund.
9. Veiligheid	Verkeersveiligheid is een speerpunt.
10. Toegankelijkheid	Gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke toegankelijkheid van (onder meer) buurten, openbare gebouwen, openbaar vervoer voor mensen met een beperking.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Multifunctionele accommodaties vervullen een belangrijke rol in de samenleving in de dorpen.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Zorg voor elkaar wordt bevorderd. In het kader van vernieuwende woonvormen worden onder meer mantelzorgunits genoemd.
13. Vrijwilligerszorg	Inwoners geven zelf invulling aan de kwaliteit van (het samen) leven, ook als vrijwilligers. Zorg voor elkaar wordt bevorderd.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Zelfredzaamheid en zorg voor elkaar worden bevorderd.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Brunssum

Bron : De burger centraal. Programma 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	In de wijken wordt gezorgd voor een goede mix aan woningen: koop en huur, duur en goedkoop. Sociale huurwoningen/betaalbare huurwoningen zijn belangrijk voor bepaalde doelgroepen, ook voor ouderen. Speciale aandacht voor ouderen die geacht worden langer zelfstandig te blijven wonen: zorgvuldige afweging tussen aanpassing van de woning en verhuisplicht dient regel te zijn. De hoofdlijn moet zijn: geen oude bomen verplaatsen.
2. Nieuwe woonvormen	Beschikbare locaties worden onder meer gebruikt voor betaalbare experimenten met woonvormen zoals kangoeroewoningen, levensloopbestendige woningen en aangepaste dan wel aanpasbare woningen voor gehandicapten.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Masterplan sociaal domein moet leiden tot uitvoering die recht doet aan de noden en behoeften van de burger. Voorbeeld: versteviging van de wijkgerichte aanpak. De wijkteams zijn de ogen en oren van de gemeente.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De gemeente dient zich bij elke verwijzing naar een andere instelling of instantie ervan te vergewissen, dat de burger daar met zijn hulpvraag terecht kan en ook daadwerkelijk hulp krijgt.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Proactief en breed wordt ingezet op de bestrijding van armoede, die vele negatieve effecten heeft op de gezondheid.
8. Openbare ruimte	Initiatieven van burgerorganisaties worden serieus genomen en waar mogelijk gefaciliteerd.
9. Veiligheid	Veiligheid is een aandachtsgebied binnen het wijkgericht werken.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

10. Toegankelijkheid	Aandacht voor de belangen van (onder meer) ouderen, die ontwikkelingen op het vlak van voortschrijdende digitalisering, automatisering en opkomende robotisering niet kunnen bijbenen.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Wijken dienen een plek te zijn om samen te leven met anderen. Een en ander moet vormen krijgen in overleg met de burger.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Aandacht voor lacunes die ontstaan omdat bijvoorbeeld de partner die mantelzorg levert uitvalt. Tijdelijke kleinschalige opvang -overigens ook voor mensen die geen mantelzorger hebben- dient ondersteund/gefaciliteerd te worden.
13. Vrijwilligerszorg	De kennis en expertise van vrijwilligers zal worden ingezet.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Echt-Susteren
Bron : Hoofdpijnenakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Uitbreiding van de mogelijkheden om te bouwen is gerechtvaardigd. Het gaat daarbij ook om betaalbare woningen voor senioren. Beter inspelen op de veranderende vraag is het credo.
2. Nieuwe woonvormen	Creatieve mogelijkheden voor doelgroepen als de senioren worden niet uit de weg gegaan. Hierbij wordt ingezet op investeringen van corporaties.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Een Wmo-vriendelijke gemeente voor de oudere en hulpbehoevende inwoners is de ambitie. De mensen die de gemeente hebben gemaakt tot wat zij nu is verdienen een waardige oude dag. Het huidige beleid wordt gecontinueerd. Preventie en vroeg signalering moeten meer op de kaart komen. Een en ander kan leiden tot beleid richting specifieke doelgroepen, bijv. 50-plussers.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De integrale benadering komt met name aan de orde rond thema's als armoede en schuldenproblematiek.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	De inzet is met name gericht op sport, sportvoorzieningen en recreatie.
8. Openbare ruimte	Initiatieven van burgers kunnen rekenen op een uitnodigende houding van de gemeente.
9. Veiligheid	Veiligheid begint bij leefbaarheid. De inzet van buurtpreventieteams wordt verder gestimuleerd en zo nodig geïntensiveerd. Burgernet wordt verder gepromoot. Er wordt geïnvesteerd in een substantiële verbetering van de verkeersveiligheid.
10. Toegankelijkheid	-
11. Ontmoeting (faciliteiten)	De gemeenschapsvoorzieningen in de 9 kernen worden gekoesterd. De Huiskamerprojecten worden gecontinueerd en waar er een aantoonbare behoefte is verder uitgebreid.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

	Voor beginnend dementerende inwoners komt er als pilot een Huiskamer Extra. Bezien wordt of er ook een voorziening kan komen voor inwoners met psychische beperkingen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	De inzet van mantelzorgers is en blijft onbetaalbaar. Daar waar de belasting (tijdelijk) te zwaar dreigt te worden, wordt samen naar passende oplossingen gezocht. De sociale wijkteams hebben hierin een signalerende en coördinerende rol. Mantelzorg kan een tegenprestatie zijn in het kader van de bijstand.
13. Vrijwilligerszorg	De vrijwilligers in de zorg zijn onmisbaar. Bezien zal worden hoe aan hen nog meer waardering kan worden gegeven. Vrijwilligerswerk kan een tegenprestatie zijn in het kader van de bijstand.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Eijsden-Margraten
 Bron : Bestuursakkoord 2018-2022
 Eijsden-Margraten, Anders durven doen

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Veranderende woon- en leefbehoeften vragen (onder meer) om projecten en maatregelen die geënt zijn op de doelgroep senioren. Doorstroming op de woningmarkt is een van de uitgangspunten. Dit geldt ook voor het levensloop/aanpasbaar maken van woningen. Uitgangspunt is dat de ouderen zo lang mogelijk kunnen blijven wonen in hun eigen omgeving
2. Nieuwe woonvormen	Ruimte wordt gezocht om out of the box te denken, te experimenteren: slim, creatief en innovatief. Experimenten met vernieuwende woonvormen worden gestimuleerd, waarbij arbeid, wonen en zorg worden gecombineerd. Particuliere initiatieven voor het samen wonen/zorgen van ouderen en gehandicapten worden ondersteund.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Doel is het versterken van de individuele en collectieve kracht in de samenleving met oog voor adequate ondersteuning van mensen die dat nodig hebben. Het sociaal team wordt adequaat toegerust om de zorgtaken op kwalitatief goede wijze uit te voeren.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	(De verdere Transformatieopgave wordt met kracht aangepakt.)
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Het stimuleren van gezond leven verdient verdieping. Gezondheid, gezonde levensstijl, gezonde omgeving en vitale kernen hangen nauw met elkaar samen.
8. Openbare ruimte	Inwoners krijgen meer invloed op de inrichting en gebruik van hun leefomgeving

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Focus op een veilige woon- leef- en werkomgeving. Aandacht voor verkeersveiligheid.
10. Toegankelijkheid	Focus op bereikbare sociale voorzieningen en gezondheidsvoorzieningen. Initiatieven voor dementie vriendelijke buurten worden ondersteund. Goede bereikbaarheid van de kernen is een prioriteit.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Inrichting van de openbare ruimte moet tevens uitnodigend zijn voor ontmoeting. Multifunctionele accommodaties in alle kernen hebben ook een ontmoetingsfunctie. Dit geldt ook voor sociale wijkcentra in de grote kernen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	(Inzet gericht op een zorgzame samenleving.)
13. Vrijwilligerszorg	Vrijwilligerswerk wordt gefaciliteerd, onder meer in het kader van de huiskamers en de ondersteuning van ouderen.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Gennep

Bron : KANSEN ZIEN VOOR ELKAAR IN GRENZELOOS GENNEP
 Coalitieakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Voldoende geschikte woningen conform de plaatselijke behoefte. Een en ander moet ook tegemoet komen aan de vraag naar levensloopbestendige woningen.
2. Nieuwe woonvormen	De mogelijkheden worden óók in kwalitatief opzicht verkend.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Op het aanwezige fundament de stap zetten naar de Transformatie van het sociaal domein. Met name wordt daarbij (ook) ingezet op preventie.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Mensen moeten de zorg en ondersteuning ontvangen die past bij hun wensen, behoeften en mogelijkheden.
6. Innovatie (e-health)	Inzet gericht op innovatie ter bevordering van de kwaliteit van de zorg.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Het gedachtengoed van de Positieve Gezondheid wordt omarmd, ook van belang voor de inkleuring van de Transformatie. Sport draagt bij aan de positieve gezondheid en aan de sociale samenhang in de samenleving.
8. Openbare ruimte	Samen met de inwoners vastleggen hoe de gemeente er in de toekomst uit moet zien (breder dan de fysieke vormgeving).
9. Veiligheid	Inzet gericht op integrale veiligheid met een veilige woonomgeving, ook in fysiek opzicht. Verkeersveiligheid krijgt de nodige aandacht.
10. Toegankelijkheid	Snel internet in de hele gemeente is óók van belang om sociale redenen. Laaggeletterdheid moet worden teruggedrongen om de betreffende inwoners in de gemeente toe te rusten om volwaardig mee te kunnen draaien.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Gemeenschapsruimten/multifunctionele accommodaties in de kernen zijn onmisbaar.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Oog voor personen in de omgeving die mensen concreet kunnen helpen hun problemen te verlichten en op te lossen.
13. Vrijwilligerszorg	Idem
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Idem

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Gulpen-Wittem
 Bron : Coalitieakkoord Balans en PRO Gulpen-Wittem I 2018-2022I op hoofdlijnen + handboek

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	In het licht van de vergrijzing is de gemeente aan zet om samen met alle betrokkenen (onder meer de ouderen zelf en de woningstichtingen) het zelfstandig wonen te bevorderen. Het uitgangspunt is: voorrang voor starters en senioren bij nieuwe ontwikkelingen. Er komen prestatieafspraken over onder meer betaalbare en duurzame sociale woningbouw.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Het verbeteren van de zorg voor kwetsbare groepen heeft prioriteit. Initiatieven om eenzaamheid tegen te gaan en integratie te bevorderen worden gefaciliteerd.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	(Het verbeteren van de zorg voor kwetsbare groepen heeft prioriteit.)
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Het gedachtengoed van Positieve Gezondheid wordt omarmd en gestimuleerd.
8. Openbare ruimte	Zelfsturing als middel om de leefbaarheid en vitaliteit van de kernen te verhogen is een belangrijk kernpunt (breder dan de fysieke omgeving).
9. Veiligheid	Veiligheid is van levensbelang. Een brede aanpak is van belang waarbij onder meer wordt ingezet op Burgernet, WhatsApp-groepen en wijkpreventieteams. Ook de verbetering van de verkeersveiligheid is een prioriteit.
10. Toegankelijkheid	De gemeentelijk dienstverlening wordt gericht op het vergroten van toegankelijkheid, bereikbaarheid en inwonersgerichtheid. De uitbreiding van kleinschalig vervoer (bijvoorbeeld een belbus) wordt gestimuleerd. Ook komt er extra aandacht voor laaggeletterdheid.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

11. Ontmoeting (faciliteiten)	Om een kern leefbaar te houden is er een plek nodig waar de inwoners elkaar kunnen ontmoeten, bijvoorbeeld een gemeenschapsaccommodatie of een “hoeskamer”. Van inwoners worden verantwoordelijkheid en inzet gevraagd voor het realiseren en in stand houden van deze ontmoetingsplekken.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	In samenwerking met partners wordt gezorgd voor een poule van vrijwilligers, die mantelzorgers tijdelijk kunnen ontlasten.
13. Vrijwilligerszorg	In samenwerking met partners wordt gezorgd voor een poule van vrijwilligers, die mantelzorgers tijdelijk kunnen ontlasten.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Heerlen
 Bron : Coalitieakkoord Heerlen 2018-2022
 Samen doorbouwen met lef

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Het is belangrijk dat woningen zo veel mogelijk levensloopbestendig zijn en dat dit wordt meegenomen bij nieuwbouw en renovatie. Het langer zelfstandig laten wonen van mensen wordt bevorderd door goede voorzieningen in de buurt. Zo veel mogelijk wordt gestreefd naar gemengde woonwijken. Evenwichtige spreiding van mensen die begeleiding nodig hebben.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Vertrouwen en ruimte voor de professionals en hun deskundigheid staan centraal ("Stand-by" aanpak = algemene voorziening). Preventie staat centraal in de aanpak.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Lacune tussen zorg voor mensen die thuis wonen en verpleeghuizen is ongewenst. Zorgbuurthuizen zouden een rol kunnen spelen om die lacune te vervullen. Ook over de grenzen van de gemeentelijke zorg heen kijken, bijvoorbeeld GGZ in de wijk en de samenwerking met wijkverpleegkundigen en huisartsen. Aandacht voor het "vertrouwde gezicht" bij de overdracht van de zorg.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Sport is een belangrijke factor, is gezond en brengt mensen bij elkaar.
8. Openbare ruimte	Schoon, heel en veilig zijn de sleutelwoorden, waarbij kleinschalige initiatieven van buurtbewoners worden gefaciliteerd.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Veiligheid in de wijken is essentieel. Ingezet wordt op Whats App-groepen en straatcoaches. Daarnaast is verkeersveiligheid een van de speerpunten.
10. Toegankelijkheid	De algemene toegankelijkheid en bereikbaarheid van de stad is een speerpunt waarmee in alle facetten van het gemeentelijk handelen rekening wordt gehouden. Aandacht voor laaggeletterdheid door gerichte taaltrajecten.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	In het kader van de ouderenzorg zijn mogelijkheden voor ontmoeting belangrijk.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Ondersteuning van mantelzorgers is belangrijk mede ter bestrijding van eenzaamheid.
13. Vrijwilligerszorg	Ondersteuning van vrijwilligers is belangrijk mede in het kader van de bestrijding van eenzaamheid. Vrijwilligerswerk door mensen in de bijstand wordt gestimuleerd, waarbij wordt gewaakt voor verdringing van betaald werk. Mensen worden aangespoord om vrijwilligerswerk te doen, indien dit de hoogst haalbare vorm van participatie is.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Horst aan de Maas
Bron : COLLEGEPROGRAMMA 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	In het op te stellen Uitvoeringsprogramma zijn duurzaamheid en levensloopbestendigheid centrale uitgangspunten. Regelgeving wordt zo ingericht dat de inwoners worden gestimuleerd hun woning zorgbestendig te maken.
2. Nieuwe woonvormen	Op actieniveau vormt het ruimte geven aan nieuwe woonconcepten een uitdaging.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Er wordt een toegankelijk vangnet gecreëerd voor alle inwoners voor wie eigen kracht en steun uit het netwerk niet toereikend zijn. Preventie is een speerpunt.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De relatie met ketenpartners wordt verstevigd om bestaande voorzieningen te verbeteren en samen tot nieuwe vormen van ondersteuning en zorg te komen
6. Innovatie (e-health)	Streven is te komen tot nieuwe vormen van ondersteuning en zorg.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Ambitie is tot de gezondste regio's van Nederland te behoren. Hierop wordt breed ingezet vanuit het kader van Positieve Gezondheid. Preventie is in dit verband cruciaal. Sport- en beweegactiviteiten die bijdragen aan een gezonde en actieve leefstijl worden gestimuleerd.
8. Openbare ruimte	Bewonersinitiatieven worden gestimuleerd. Bewoners krijgen inspraak bij de inrichting van de openbare ruimte.
9. Veiligheid	De verbinding tussen zorg en veiligheid wordt geïntensiveerd. Verkeersveiligheid is een issue.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

10. Toegankelijkheid	Vrij toegankelijke collectieve voorzieningen worden gestimuleerd. Gebouwen en openbare ruimte zijn toegankelijk voor iedereen op basis van Agenda 22. Goed openbaar vervoer is belangrijk voor de bereikbaarheid.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Accommodatiebeleid wordt aangescherpt. Ingezet wordt op multifunctioneel medegebruik van gemeentelijke accommodaties.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Zelfredzaamheid wordt bevorderd door mantelzorgers te ondersteunen.
13. Vrijwilligerszorg	Informele/vrijwillige zorg wordt gestimuleerd Zelfredzaamheid wordt bevorderd door vrijwilligers te ondersteunen.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Inwoners zorgen voor zichzelf en voor anderen.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Kerkrade
 Bron : Coalitieakkoord bestuursperiode 2018-2022
 Kerkrade een stad om te (be)leven!

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Geschikte woonruimte is een groot goed. De te beperkte doorstroom werkt beperkend ook voor ouderen. Daar waar mogelijk wordt deze versoepeld.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Voortbouwen op het stevige fundament: “Kern is dat we in onze samenleving problemen samen oplossen.” Het beschermen van de zwaksten en meest kwetsbaren uit de samenleving vormt een belangrijk uitgangspunt van de zorg.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	In het project “Samen leven” werken professionele (zorg)organisaties en burgers samen. Kennis en kunde worden gebundeld en op elkaar afgestemd om inwoners betere zorg en hulp te bieden.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Inwoners worden gestimuleerd om deel te nemen aan bewegings- en sportactiviteiten.
8. Openbare ruimte	Inzet gericht op goed beheer en onderhoud.
9. Veiligheid	Veiligheid staat hoog in het vaandel, een belangrijk aspect van de leefomgeving. Ook aandacht voor verkeersveiligheid.
10. Toegankelijkheid	-
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Het voorzieningenniveau in de wijken dient kwalitatief aan de maat te zijn.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Project “Samen leven”.
13. Vrijwilligerszorg	Vrijwilligers leveren een wezenlijke bijdrage aan maatschappelijke doelen zoals het welzijn van senioren.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Project “Samen leven”.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

--	--

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Landgraaf
 Bron : Coalitieakkoord 2018-2022 (hoofdpijnen)
 Landgraaf: voor en door de inwoners

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Doorstroming en levensloopbestendigheid zijn belangrijke issues. Ouderen blijven noodgedwongen in hun (vaak grote) huizen wonen, bij gebrek aan goede alternatieven.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Bekeken moet worden hoe de zorg voor ouderen en andere hulpbehoevenden -nu middelen wegvallen- in kwalitatieve en kwantitatieve zin op peil gehouden kan worden
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Vanuit samenhang aan de slag: relevante thema's op sociaal gebied beïnvloeden elkaar en kunnen elkaar versterken: meer aandacht voor integraliteit c.q. samenhang in beleid.
6. Innovatie (e-health)	Verdergaande digitalisering kan bijdragen aan nieuwe samenwerkingsverbanden, organisatievormen en rollen.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Gewezen wordt op sport als middel.
8. Openbare ruimte	Openbare ruimte wordt gezien als visitekaartje: verbetering van de woon- en leefomgeving heeft prioriteit.
9. Veiligheid	De ogen en oren van de inwoners zijn cruciaal. Het is dan ook zaak om hen te betrekken bij het veiligheidsbeleid, bijvoorbeeld in de vorm van Whats-App groepen.
10. Toegankelijkheid	De ontwikkeling van een Accommodatiemonitor biedt handvatten voor beleid en sturing. Gericht wordt ingezet op het bereikbaar te houden of te maken van kunst en cultuur voor alle inwoners.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Actieve netwerken in de wijken zijn belangrijk om ouderen te betrekken bij de samenleving en eenzaamheid te bestrijden.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Participatie op wijkniveau is van essentieel belang om de informele en formele ondersteuning te organiseren. Deze aanpak is ook zeer relevant voor goede zorg voor ouderen.
13. Vrijwilligerszorg	Participatie op wijkniveau is van essentieel belang om de informele en formele ondersteuning te organiseren. Deze aanpak is ook zeer relevant voor goede zorg voor ouderen. Voor wie betaalde arbeid echt onbereikbaar is, kan participatie door vrijwilligerswerk een mogelijkheid zijn.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Leudal
 Bron : Samenspel
 Coalitieakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Woningbouwplannen worden kritisch bekeken in het perspectief van (onder meer) de vergrijzing. De focus ligt op Transformatie, verduurzaming en levensloopbestendigheid.
2. Nieuwe woonvormen	Vernieuwende, creatieve en innovatieve woonconcepten kunnen op steun rekenen. Dat geldt ook voor vormen van woningbouw die speciaal gericht zijn op senioren of onderlinge hulp en zorgverlening. Aan kansrijke particuliere initiatieven (bijv. coöperatieve initiatieven) wordt meegewerkt.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	De gemeente maakt zich sterk voor een toegankelijk sociaal domein waar maatwerk het uitgangspunt is. De eigen kracht van inwoners en de samenleving staat centraal binnen het sociaal beleid.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Ingezet wordt op partnerschappen met zorgaanbieders om de best mogelijke ondersteuning voor de burgers te realiseren.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Inwoners worden in staat gesteld om lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond te blijven. Preventie is belangrijk. Positieve Gezondheid wordt omarmd. Sport, bewegen en voeding krijgen bijzondere aandacht. Een en ander richt zich in het bijzonder (ook) op senioren.
8. Openbare ruimte	Bij het inrichten en het beheer wordt sterker ingezet op participatie, bijvoorbeeld in de vorm van zelfbeheer.
9. Veiligheid	Inwoners voelen zich veilig en beschermd. Integraal veiligheidsbeleid wordt ontwikkeld (samen met 2 andere gemeenten). Ook verkeersveiligheid is een issue.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

10. Toegankelijkheid	Het sociaal domein moet toegankelijk zijn. Voorts wordt met name “bereikbaarheid” in dit verband genoemd.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Uitgangspunt is minimaal één ontmoetingspunt per kern. Toekomstbestendigheid van gemeenschapshuizen is in dit verband een issue.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	-
13. Vrijwilligerszorg	De gemeente ziet zichzelf als partner van onder meer de inwoners en de vrijwilligers
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Maasgouw

Bron : Samen op weg naar een duurzaam Maasgouw

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Er komt een heroverweging van beleid, waarbij insteek is dat er voldoende huurwoningen zijn in de sociale sector alsmede woningen voor mensen die zorg nodig hebben.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	Het gebruik van domotica kan ook ten dienste van een goede zorg dicht bij huis behulpzaam zijn.
B. Zorg	
4. Wmo	Gekozen wordt voor een zorgstelsel waarbij de cliënt centraal staat en de professionele zorg goed aansluit bij zorg door familie en bekenden. Binnen het sociale domein is het de bedoeling dat burgers zo veel mogelijk op eigen kracht meedoen in de maatschappij, maar iedereen die zorg en ondersteuning nodig heeft moet deze krijgen. In dit verband met name ook oog voor ouderen die eenzaam zijn. Er is een sleutelpositie voor de sociale wijkteams. Preventie en vroeg signalering zijn belangrijk
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Zorg wordt geregeld in een hecht netwerk met alle betrokken mensen en organisaties als partners. Langdurige en intensieve zorg moet in alle fasen van het leven beschikbaar zijn als dat nodig is.
6. Innovatie (e-health)	Naast domotica kan ook de toepassing van nieuwe medische inzichten behulpzaam zijn bij het organiseren van goede zorg.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Uitgangspunt is "Positieve Gezondheid". Het beleid dat zich richt op gezonde ouderdom moet geïntensiveerd worden. Sporten en bewegen dragen bij aan een gezond leven. Voor ouderen is samen sporten en bewegen een manier om langer gezond te blijven en sociale contacten te onderhouden.
8. Openbare ruimte	Bij het streven naar een hoog kwaliteitsniveau is het nodig om inwoners te betrekken.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Nieuw beleid wordt ontwikkeld, waarbij wordt bepaald welke prioriteiten op het vlak van veiligheid worden gesteld. Verkeersveiligheid is een issue.
10. Toegankelijkheid	Maatschappelijke participatie wordt bevorderd.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Bijgedragen wordt aan bouw, beheer en exploitatie van gemeenschapshuizen en verenigingsgebouwen, waarbij ook gerekend wordt op vrijwillige inzet.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Meedoen in de maatschappij betekent ook het geven van zorg en hulp aan familie, vrienden of buurtbewoners in de vorm van bijvoorbeeld mantelzorg. Mantelzorgers verdienen erkenning en waardering. Inzet is dan ook gericht op het optimaal begeleiden en ondersteunen van mantelzorgers, die gestalte geven aan het “meehelpen in de maatschappij”. Mantelzorgers kunnen net als de sociale wijkteams een belangrijke bijdrage leveren om de eerstelijnszorg te verbeteren.
13. Vrijwilligerszorg	Zorgen voor elkaar óók in de vorm van vrijwilligerswerk is het uitgangspunt. De hand wordt gereikt aan vrijwilligers, die gestalte geven aan het “meehelpen in de maatschappij”.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Zorgen voor elkaar is het uitgangspunt.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Maastricht
 Bron : Maastricht onbegrensd en ontspannen
 Hoofdlijnenakkoord coalitie 2018-2022
 (streefbeelden en doelstellingen gecombineerd)

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Ambitie is de beschikbaarheid van voldoende en betaalbare woningen voor een mix van ouderen, gezinnen en studenten. Belangrijk zijn wijken waar mensen zich kunnen hechten, ook als ze ouder worden, dankzij levensloopbestendige woningen.
2. Nieuwe woonvormen	Innovatieve woonvormen worden genoemd als streefbeeld, zonder toespitsing op doelgroepen.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Kwaliteit van zorg en ondersteuning en investeringen in algemene voorzieningen zijn belangrijk voor het slagen van de Transformatie. Zelfredzaamheid is daarbij waardevol, maar niet altijd vanzelfsprekend. Maatwerk staat voorop. Actief wordt gezocht naar op maat gesneden mogelijkheden van meedoen voor hen voor wie werk (tijdelijk) niet mogelijk is.
5. Netwerkgroep (Wmo-WLZ-ZVW)	Ambitie is samenwerking in de gezondheidsketen, partijen krijgen de opdracht tot vergaande samenwerking rondom belangrijke maatschappelijke thema's. Het integreren van aandacht voor ouderen in verschillende beleidsvelden (o.m. zorg, huisvesting) wordt bevorderd.
6. Innovatie (e-health)	Innovaties op het gebied van zorg en gezondheid komen ten goede van de inwoners. Voorbeeld: zorgcoöperatie.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Positieve gezondheidsbenadering met wonen, werken, leven in balans als kernwaarde bij nieuw gezondheidsbeleid. Preventie als mede sporten, bewegen en recreëren zijn daarbij kernissues.
8. Openbare ruimte	Op het gebied van directe woon- leef en werkomgeving dient er volop ruimte te zijn voor eigen initiatief en maatschappelijk eigenaarschap

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Veiligheid niet alleen in cijfers, maar ook in beleving. Integrale samenwerking binnen het sociale en het fysieke domein is hiertoe van belang. Veiligheids(-beleving) van ouderen wordt bevorderd in samenhang met andere relevante thema's (bijv. wonen, mobiliteit, zorg).
10. Toegankelijkheid	Een inclusieve samenleving is en blijft uitgangspunt. Inzet is gericht op optimale toegankelijkheid van gebouwen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Een kloppend hart in elke buurt met algemene laagdrempelige voorzieningen en ontmoetingsplekken zoals huiskamers en buurthuizen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Iedereen doet mee, in een baan of op een andere manier (bijvoorbeeld) als mantelzorger. Inrichting van een steunpunt mantelzorg als opdracht aan verschillende maatschappelijke dienstverleners. Vergaande samenwerking óók op het vlak van mantelzorg en respijtzorg wordt opgedragen aan organisaties.
13. Vrijwilligerszorg	Iedereen doet mee, bouwt mee, in een baan of op een andere manier (bijvoorbeeld) als vrijwilliger.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Benutten van ervaringsdeskundigheid is een ambitie.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Meerssen

Bron : BESTUURSAKKOORD 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Inzet is gericht op voldoende woonvoorzieningen voor de verschillende doelgroepen, afgestemd op behoeften en demografische ontwikkelingen. Hiertoe wordt een integraal plan van aanpak opgesteld. Er zijn meer woningen en woonvormen nodig voor ouderen. Levensloopbestendig (ver-)bouwen wordt gestimuleerd.
2. Nieuwe woonvormen	Innovatieve woonvormen zijn noodzakelijk. Genoemd worden mantelzorgwoningen en “tiny houses”.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Ingezet wordt met name op vroeg signalering, preventie en innovatie.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	-
6. Innovatie (e-health)	Ingezet wordt op innovatie.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Bewegen van ouderen wordt gestimuleerd.
8. Openbare ruimte	Ambitie: een goed verzorgde openbare ruimte. Zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van de inwoners zijn daarbij belangrijk. Initiatieven van inwoners worden waar mogelijk ondersteund.
9. Veiligheid	Er wordt geïnvesteerd in een veilige woonomgeving, waarbij het gevoel van fysieke en sociale veiligheid bij de inwoners wordt gewaarborgd. Buurtpreventieteams zijn een belangrijke samenwerkingspartner.
10. Toegankelijkheid	Openbare gebouwen moeten goed toegankelijk zijn. Bevorderen van toegankelijkheid richt zich óók op onder meer bestrijden van laaggeletterdheid en verbeteren van digitale kennis en vaardigheden.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Er zijn gemeenschapsvoorzieningen (of andere plekken nodig) waar mensen elkaar (laagdrempelig) kunnen ontmoeten. Initiatieven van inwoners gericht op ontmoeting worden gefaciliteerd.
D. Informele Zorg	

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

12. Mantelzorg	Mantelzorgers behoren voldoende ondersteund te worden. Daarbij moet de band van de mantelzorger met de vrijwilliger in de zorg en de professional worden verstevigd.
13. Vrijwilligerszorg	Het belang van vrijwilligers in de zorg in relatie tot de mantelzorgers wordt onderkend Scholing van vrijwilligers (van verenigingen) wordt gefaciliteerd. Voor hen voor wie werk niet haalbaar is wordt ingezet op andere vormen van participatie.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Mook en Middelaar

Bron : Op weg naar een duurzaam en samen redzaam Mook en Middelaar
 Collegeprogramma 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Het realiseren van betaalbare woningen is belangrijk voor tal van doelgroepen.
2. Nieuwe woonvormen	De Omgevingswet biedt mogelijkheden om te experimenteren met afwijkende of bijzondere woonvormen. Plannen die afwijken van het gangbare worden verwelkomd en zo goed mogelijk gefaciliteerd.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Doel is dat inwoners waar mogelijk op eigen kracht of met behulp van hun netwerk participeren in de samenleving. Lukt dit niet wordt gezorgd voor ondersteuning, die aansluit aan de behoeften: goed, toegankelijk, laagdrempelig, betaalbaar en dicht bij huis. Focus op: preventie, algemene voorzieningen en lichtere zorg. Meer specifiek: er komt een plan van aanpak om een seniorvriendelijke gemeente te worden.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De gemeente voert regie op samenwerking tussen verschillende sectoren en domeinen. Er komt één lokale toegang.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Een gezonde leefstijl wordt bevorderd, onder meer in de vorm van sporten en bewegen. Er moeten sport- en beweeglocaties in de openbare ruimte zijn voor alle generaties. Aandacht voor preventieve gezondheidsprojecten.
8. Openbare ruimte	Inwoners mogen van meet af aan meepraten bij plannen in hun leefomgeving. Burgerinitiatieven worden gefaciliteerd en gestimuleerd. Bij de aanpak van de fysieke leefomgeving is er ook aandacht voor de sociale aspecten in de wijk (bijvoorbeeld overlast). Dit in samenhang met instrumenten als buurtmediation en bemoeizorg.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Samen met de ketenpartners wordt gewerkt aan een zo goed mogelijke bescherming van de inwoners. Inzet is gericht op het vergroten van het veiligheidsgevoel. Ook verkeersveiligheid krijgt de nodige aandacht: verkeersveiligheid en leefbaarheid gaan hand in hand.
10. Toegankelijkheid	Ambitie: een inclusieve gemeente (VN-verdrag). In de kernen moeten alle voorzieningen goed bereikbaar zijn voor de inwoners. Bijgedragen wordt aan het terugdringen van de laaggeletterdheid
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Het is van belang dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en verbindingen tot stand kunnen brengen. Het gebruik van gemeenschapshuizen wordt bevorderd. Initiatieven die (bijvoorbeeld) ouderen en jongeren meer met elkaar verbinden worden ondersteund.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Mantelzorg kan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie zijn.
13. Vrijwilligerszorg	Participatie op basis van maatwerkbenadering. Vrijwilligerswerk kan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie zijn.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Nederweert

Bron : Samen, Duurzaam, verbinden. Aan de slag voor een gezonder Nederweert.
 Coalitieakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	In alle kernen is voor alle doelgroepen sprake van een passend en betaalbaar woningaanbod. In de prestatieafspraken met woningcorporaties krijgen het realiseren van nieuwe zorgwoningen en/of het aanpassen van bestaande woningen om zorg te kunnen bieden de nodige aandacht.
2. Nieuwe woonvormen	Het zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen wordt bevorderd door bijzondere woonvormen toe te staan, zoals kangoeroewoningen.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Doorgaan op de ingeslagen weg met bijzondere aandacht voor preventie. De verantwoordelijkheid wordt zo veel mogelijk bij de inwoners gelaten. Ondersteuning wordt geboden waar nodig. Initiatieven en behoeften van ouderen krijgen bijzondere aandacht (bredere insteek dan Wmo).
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	-
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Gezondheid is een kernwaarde: het recht op een gezond leven. Besluiten van de gemeente leveren een bijdrage aan een goede fysieke en mentale gezondheid. Iedereen moet kunnen sporten en bewegen, zowel in de openbare ruimte als in accommodaties. Dit draagt bij aan gezondheid en welzijn van de inwoners.
8. Openbare ruimte	Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt gezorgd voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Veiligheid is een kernwaarde. Besluiten van de gemeente moeten bijdragen aan een veilige woon-, werk- en leefomgeving. Verkeersveiligheid is belangrijk.
10. Toegankelijkheid	Preventie van onder meer laaggeletterdheid en armoede krijgt aandacht.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Ingezet wordt op toekomstbestendige gemeenschapshuizen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Voor ouders en kinderen die mantelzorg aan elkaar verlenen wordt ruimte gemaakt voor het bouwen van kangoeroewoningen.
13. Vrijwilligerszorg	-
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Peel en Maas
 Bron : Geef de ruimte! Keuze voor ontwikkeling en groei
 Coalitieakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Het is belangrijk dat er voldoende én juiste woningen beschikbaar zijn voor de bewoners. Bijgedragen wordt aan een duurzame, levensloopbestendige en diverse woningvoorraad.
2. Nieuwe woonvormen	Noodzaak om de bestaande voorraad te transformeren.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Gekozen wordt voor een insteek die meer uitgaat van “welzijn” dan van “zorg”. Er is een Transformatie nodig in het sociaal domein, waarbij de mens meer leidend is dan het systeem. Iedereen doet naar vermogen mee, inwoners kunnen zo de kwaliteit van hun eigen leven en elkaars leven bevorderen. Als hierna ondersteuning nodig is worden collectieve voorzieningen ingezet. Waar nodig wordt als aanvulling de maatwerkvoorziening aangeboden.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	-
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Uitgangspunt vormt het concept van Positieve Gezondheid. Sport en bewegen zijn waardevol voor de vitaliteit van de gemeenschap. Zij bevorderen gezondheid en dragen bij aan de vitaliteit van de kernen.
8. Openbare ruimte	De fysieke leefomgeving ondersteunt een vitale gemeenschap. Inwoners geven zelf mee inhoud aan de ontwikkelingen en behoeftes in hun fysieke omgeving. De gemeente levert daarbij een gerichte bijdrage.
9. Veiligheid	Veiligheid (als gedeelde verantwoordelijkheid) is een voorwaarde voor de ontwikkeling van gemeenschappen. Preventie is in dit verband belangrijk.
10. Toegankelijkheid	Zorg moet toegankelijk en betaalbaar zijn.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

11. Ontmoeting (faciliteiten)	Gemeenschapsaccommodaties worden ondersteund. Sport en bewegen leveren een bijdrage in het kader van ontmoeting.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Mantelzorg heeft aandacht door hier op basis van de behoefte van de gemeenschap ondersteuning in te bieden. Mantelzorg dient vooral het gemeenschapsbelang, niet het overheidsbelang.
13. Vrijwilligerszorg	De vrijwilligers zijn “van de gemeenschap”. Desgevraagd worden de vrijwilligers graag ondersteund, bijvoorbeeld met deskundigheidsbevordering. Oog voor een passende bijdrage aan de samenleving voor hen die niet actief (kunnen) zijn op de arbeidsmarkt.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Roerdalen
 Bron : Programma op hoofdlijnen 2018-2022
 Samen doen
 Verder werken aan geluk, op een stevig fundament

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Gewerkt wordt aan een flexibel en toekomstbestendig woningbestand. Inbreiding gaat voor uitbreiding.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Als visie geldt dat de inwoners zelf regie willen houden over hun leven en hun eigen keuzes maken. Gezorgd wordt voor de best mogelijke zorg en ondersteuning dichtbij, in de directe leefomgeving van die inwoner die hulp nodig heeft.
5. Netwerkgroep (Wmo-WLZ-ZVW)	Gezorgd wordt voor samenhang in de aanpak van zorgvragen. Daarmee wordt bijgedragen aan een sterk sociaal netwerk als antwoord op toenemende eenzaamheid.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Positieve Gezondheid wordt omarmd. Het vergroten van veerkracht en weerbaarheid is in dit verband belangrijk.
8. Openbare ruimte	Een goed onderhouden leefomgeving draagt bij aan de leefbaarheid. Zo veel mogelijk wordt aangesloten bij initiatieven van de inwoners.
9. Veiligheid	Een veilige leefomgeving draagt bij aan de leefbaarheid. Buurtpreventie is een voorbeeld van een aanpak waarbij de inwoners medeverantwoordelijkheid nemen. Verkeersveiligheid krijgt bijzondere aandacht.
10. Toegankelijkheid	Iedereen hoort erbij en doet mee in de samenleving: "Samen doen!" Is het adagium.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Een goed voorzieningenniveau is belangrijk, maatwerk in een dorpsgerichte aanpak.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Een dorp leeft als mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun buurtbewoners.
13. Vrijwilligerszorg	Vrijwilligers zijn voor de gemeente belangrijke partners. Als vrijwilliger vorm je samen met anderen de gemeenschap.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Roermond
 Bron : ROERMOND MAKEN WE SAMEN
 Coalitieakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Het is van belang dat er in het perspectief van de demografische ontwikkelingen de juiste toekomstbestendige woningen beschikbaar zijn. Er is daarbij aandacht voor levensloopbestendige woningen in de kernen.
2. Nieuwe woonvormen	De mogelijkheden van een pilot waarbij jongeren en ouderen samenwonen worden onderzocht. Ruimte wordt geboden aan nieuwe woonvormen zoals “tiny houses”.
3. Domotica	Oog voor technologische ontwikkelingen.
B. Zorg	
4. Wmo	Mensen die ondersteuning nodig hebben kunnen rekenen op goede zorg. Wanneer eigen kracht en omgeving ontoereikend zijn neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid en regelt goede zorg. De Transformatie in het sociaal domein wordt onverminderd doorgezet met als sleutelwoorden verbinding en samenwerking. ‘Dementie vriendelijk Roermond’ wordt verbreed naar een “Seniorvriendelijk Roermond”.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Voor complexe zorgmeldingen of hulpvragen komt er een expertiseteam.
6. Innovatie (e-health)	Oog voor technologische ontwikkelingen.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Preventie- en gezondheidsbeleid zijn belangrijk binnen alle gemeentelijke beleidsterreinen. Niet alleen de lichamelijke maar ook de geestelijke gezondheid wordt bevorderd. Sport en bewegen zijn belangrijk voor een gezond leven. Er wordt gewerkt aan een sterke koppeling tussen sport en het sociale domein. Er wordt in samenwerking met alle relevante zorgpartners een voorziening gerealiseerd waar inwoners op een laagdrempelige manier informatie en advies kunnen krijgen over gezond ouder worden.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

8. Openbare ruimte	De openbare ruimte wordt zo ingericht dat gezond gedrag wordt gestimuleerd. Gewerkt wordt aan een uitnodigende openbare ruimte waarbij actief wordt gezocht naar ruimte voor ontmoetingsplekken.
9. Veiligheid	Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor fijn leven. Uitgangspunten zijn preventie én handhaving.
10. Toegankelijkheid	Uitgangspunt is een inclusieve, toegankelijke gemeente. De gemeente aanvaardt een inspanningsverplichting, zodat iedereen kan meedoen op zijn of haar manier. Het VN-verdrag wordt geïmplementeerd op basis van één integraal plan. Laaggeletterdheid wordt bestreden.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Het wordt mogelijk gemaakt dat verschillende (groepen) inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Voorwaarden hiertoe worden in verschillende domeinen gecreëerd.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Er is bijzondere aandacht voor de ondersteuning van en door mantelzorgers.
13. Vrijwilligerszorg	Voor mensen die (nog) geen kans maken op betaald werk wordt gezocht naar passende alternatieven, zoals vrijwilligerswerk.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Simpelveld

Bron : Schouder aan schouder voor een duurzame gemeente Simpelveld
 Coalitieprogramma 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Speerpunt is langer zelfstandig thuis wonen met voldoende levensloopbestendige woningen.
2. Nieuwe woonvormen	Verzorgd wonen moet voor bepaalde doelgroepen mogelijk zijn.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Sociale hulp mag nooit een sluitpost zijn. Focus rust op een zo lang mogelijke handhaving van de kwaliteit van de zorgtaken. Op het vlak van welzijn en zorg is het belangrijk dat er voldoende adequate voorzieningen en hulpmiddelen beschikbaar zijn.
5. Netwerkgroep (Wmo-WLZ-ZVW)	-
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Doel is om meer inwoners te laten sporten en bewegen en te zorgen voor betrokken en vitale inwoners van jong tot oud.
8. Openbare ruimte	De kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de leefbaarheid van de kernen. Aanpassingen zijn dus niet alleen bestemd voor nu maar ook voor de komende generaties. Wijkschouwen en met de buurt in overleg gaan zijn in dit verband waardevol.
9. Veiligheid	Het predicaat “veiligste gemeente van Limburg” wordt gekoesterd. Het gaat daarbij om fysieke en sociale veiligheid. Initiatieven zoals WhatsApp-groepen en AED-reanimatienetwerken worden ondersteund.
10. Toegankelijkheid	Laaggeletterdheid wordt zo mogelijk voorkomen en zo nodig bestreden.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Sport wordt gezien als een middel om sociale contacten te bevorderen.
D. Informele Zorg	

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

12. Mantelzorg	Het ondersteunen van mantelzorgers blijft belangrijk opdat zij hun taken zo goed als mogelijk kunnen uitvoeren. Mantelzorgers zijn in het kader van welzijn en zorg een onmisbare schakel. Professionele ondersteuning moet hierbij in voldoende mate zijn geborgd. Het mantelzorgcompliment wordt gecontinueerd.
13. Vrijwilligerszorg	Ingezet wordt op sociale activering: zo veel mogelijk mensen moeten gemotiveerd en gefaciliteerd worden om zich als vrijwilliger voor de gemeenschap in te zetten. In het kader van welzijn en zorg zijn vrijwilligers een onmisbare schakel. Ook voor hen dient professionele ondersteuning te zijn geborgd.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Sittard-Geleen

Bron : COALITIEAKKOORD OP HOOFDLIJNEN 2018-2022
 SAMEN DUURZAAM Samenwerken aan een gezonde gemeente

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	De woningbehoefte in de gemeente wordt onderzocht. Levensloopbestendigheid is daarbij een belangrijk issue.
2. Nieuwe woonvormen	Zo veel als mogelijk worden “tiny houses”, experimenten met vernieuwende woonvormen en flexibele concepten voor tijdelijke oplossingen gefaciliteerd. Ook de transformatie van leegstaand vastgoed kan een bijdrage leveren.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Mensen moeten zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Dat betekent dat de zorg die zij nodig hebben zo veel als mogelijk in de nabijheid wordt aangeboden. Dat vraagt ook het nodige van de eigen omgeving. Voor mensen die hulp nodig hebben moet er te allen tijde een vangnet zijn.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De maatschappelijke vraagstukken vragen om netwerken van verenigingen, stichtingen, gezondheidscentra, zorginstellingen en woningcorporaties.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Het principe van Positieve Gezondheid wordt gehanteerd. Een gezonde leefstijl en leefomgeving zijn van belang voor een goede gezondheid. De complexe opgave kan alleen worden getackeld door middel van een integrale aanpak. Vroegtijdige signalering is belangrijk. Sport krijgt aandacht over een breed front.
8. Openbare ruimte	Aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte is voorwaarde opdat mensen zich thuis voelen in hun wijk.
Veiligheid	Bewoners moeten zich thuis voelen in hun wijk. Dit vraagt om doorlopende aandacht voor de veiligheid in de omgeving. Ook verkeersveiligheid is in dit verband belangrijk.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Toegankelijkheid	Gestreefd wordt naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet, met of zonder beperking. De bepalingen uit het VN-verdrag worden stapsgewijze ingevoerd. Laaggeletterdheid wordt bestreden. Eén loket voor het sociale domein wordt gerealiseerd.
10. Ontmoeting (faciliteiten)	Aandacht wordt gevraagd voor de aanwezigheid van basisvoorzieningen, keuzen zijn daarbij onontkoombaar.
D. Informele Zorg	
11. Mantelzorg	Mantelzorgers maken het mogelijk dat de druk op zwaardere voorzieningen afneemt en de zorg betaalbaar blijft. Mantelzorgers worden ondersteund met mogelijkheden voor dagopvang, respijtzorg en laagdrempelige trefpunten. Mantelzorgers die tijdelijk bij (waar mogelijk in) de woning willen wonen van degene die verzorgd wordt worden gefaciliteerd. Gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van mantelzorgers bij de keukentafelgesprekken.
12. Vrijwilligerszorg	Vrijwilligers maken het mogelijk dat de druk op zwaardere voorzieningen afneemt en de zorg betaalbaar blijft. Vrijwilligers worden gefaciliteerd bij hun rol in de zorg. De rol van maatschappelijke organisaties is essentieel voor preventie en signalering van problemen. De deskundigheid van cliëntondersteuners wordt benut bij de keukentafelgesprekken. (Aangenomen wordt dat het hierbij ook om vrijwilligers kan gaan.)
13. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Stein
 Bron : Coalitieakkoord 208-2022
 Kansrijk besturen

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Er wordt bijzondere aandacht gegeven aan de huisvesting van bepaalde doelgroepen. Zo dienen er meer mogelijkheden te worden geschapen om buiten de woningcorporaties om te kunnen huren of kopen in het (middel)dure segment. Ingezet wordt op voldoende passende huisvesting voor senioren, zowel (sociale) huur als koop. De mogelijkheden van de vestiging van hoogwaardige woon-zorgcomplexen worden onderzocht. Het probleem van de gescheiden huisvesting op afstand van elkaar wordt aangepakt.
2. Nieuwe woonvormen	De mogelijkheden van alternatieve woonconcepten als buurtzorghuis, kangoeroewoning of tandemhuis worden onderzocht.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Waar preventie, het voorliggend veld en het sociale netwerk niet voldoende ondersteuning en zorg bieden, wordt de professionele kracht ingeschakeld om de benodigde zorg op maat te leveren. Binnen de uitgangspunten van de Transformatie vervult de gemeente een faciliterende, enthousiasmerende en verbindende rol.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Ingezet wordt op de “quatro helix” (gemeente, professionele organisaties, burgers en hun verbanden, kennisinstituten). Dit heeft nog maar ten dele zijn beslag gekregen.
6. Innovatie (e-health)	De technische ontwikkelingen op het gebied van zorg aan huis, om (langer) thuis in de vertrouwde omgeving te wonen, worden onderzocht.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Geïnvesteed wordt in sport en bewegen, met beoogd positief effect op de volksgezondheid. Gedacht wordt onder meer aan een beweegtuin voor senioren.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

8. Openbare ruimte	Ingezet wordt op een gebiedsgerichte, integrale aanpak, waarbij alle facetten van de openbare ruimte worden opgepakt.
9. Veiligheid	Het is belangrijk dat inwoners zich veilig voelen in hun eigen buurt en woning. De gemeente staat open voor initiatieven als buurtpreventie, sociaal alarm en WhatsApp-groepen. Gewerkt wordt aan het oplossen van knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid.
10. Toegankelijkheid	Gestreefd wordt naar een inclusieve samenleving. Daartoe wordt een brede lokale inclusie-agenda ontwikkeld, in lijn met het VN-verdrag.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Er wordt nieuw beleid ontwikkeld met betrekking tot (multifunctionele) accommodaties.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Oog voor de toenemende druk op de mantelzorger. Er komt een meerjarig plan mantelzorg. Ondersteuning wordt geboden in de vorm van een inlooploket en een digitaal loket voor vragen en adviezen. Vol wordt ingezet op respijtzorg.
13. Vrijwilligerszorg	Oog voor de toenemende druk op de zorgvrijwilliger. Werk wordt gemaakt van werving en ondersteuning van zorgvrijwilligers. Bijstandsgerechtigden worden binnen de mogelijkheden gestimuleerd om actief te zijn in het kader van vrijwilligerswerk.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Vaals
 Bron : Vernieuwend Verder
 Calitieakkoord raadsperiode 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Kwaliteit van leven is voor een belangrijk deel afhankelijk van de fysieke kwaliteit van de woonomgeving en van goede woningen. Uitgangspunt is perspectief bieden aan ouderen in de vorm van levensloopbestendige woningen. Inwoners met specifieke woonwensen mogen niet in de kou blijven staan.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Het doel is om zorg en ondersteuning op maat en dicht bij huis te regelen. Uitgangspunt bij hulp via de gemeente is: 1. Wat kunt u zelf? 2. Wat kan uw omgeving voor u doen? Daarna komen oplossingen via de gemeenten in beeld. Voorop staat, dat iedereen de zorg, ondersteuning of hulp krijgt die nodig is.
5. Netwerkgroep (Wmo-WLZ-ZVW)	-
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	-
8. Openbare ruimte	Er dient een kwalitatieve verbetering van de openbare ruimte plaats te vinden.
9. Veiligheid	Een fijne en veilige leefomgeving is een groot goed.
10. Toegankelijkheid	In de openbare ruimte dienen de toegankelijkheid voor mindervaliden én de algemene bereikbaarheid en begaanbaarheid verbeterd te worden.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	-
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	-
13. Vrijwilligerszorg	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Valkenburg aan de Geul
 Bron : Coalitieakkoord Valkenburg aan de Geul 2018-2022
 Valkenburg aan de Geul: "Er is meer dan voorheen te doen" (Thorbecke)

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Ingezet wordt op de realisatie van levensloopbestendige woningen alsmede zorg- en starterswoningen in alle kernen. Wonen voor doelgroepen heeft de aandacht.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Uitgangspunt is "Iedereen doet mee". In dit verband worden de nodige voorwaardenscheppende activiteiten geïnitieerd.
5. Netwerkgroep (Wmo-WLZ-ZVW)	-
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	De gezondheid van de inwoners wordt bevorderd onder meer door sport en beweging.
8. Openbare ruimte	Zelfsturing is van belang ook voor de kwaliteit van de openbare ruimte.
9. Veiligheid	Veilig wonen is een speerpunt. Ingezet wordt onder meer op buurtpreventie. Ook verkeersveiligheid is een speerpunt.
10. Toegankelijkheid	Aandacht voor onder meer schuldhulpverlening, eenzaamheidsprojecten en taalonderwijs.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Prioriteit hebben voorzieningen in alle kernen en woonwijken, onder meer gericht op ontmoeting. Huiskamers worden in dit verband met name genoemd.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Iedereen doet mee! In het kader van de Wmo krijgen mantelzorgers bijzondere aandacht.
13. Vrijwilligerszorg	Iedereen doet mee! In het kader van onder meer de Wmo en Participatiewet krijgen vrijwilligers de nodige aandacht. Aandacht voor maatschappelijke stages.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Venlo
 Bron : Samen Venlo Veranderen
 Coalitieakkoord 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Voldoende (nieuwe) betaalbare, levensloopbestendige en duurzame woningen in alle kernen voor alle doelgroepen, zowel particuliere als sociale woningbouw. Voorkomen moet worden dat bewoners gedwongen uit hun eigen leef- en woonomgeving moeten verhuizen.
2. Nieuwe woonvormen	Aandacht voor de combinatie woon-zorg.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Passende zorg en een goede beheersing van het sociaal domein moeten hand in hand gaan. De inwoner is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk, moet zelf de regie over het eigen leven voeren. Wanneer dit niet lukt en ook niet met hulp vanuit de eigen omgeving is ondersteuning vanuit de gemeente noodzakelijk. De kwaliteit van zorg staat voorop, niemand valt uit de boot. In dit verband is er ook aandacht voor preventie. Beleidsmatig wordt de ouderenzorg stevig op de kaart gezet.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Ingezet wordt op een integrale aanpak en samenwerking met ketenpartners: oplossingen dienen in samenhang, gericht op de te bereiken maatschappelijke doelen, te worden aangepakt.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	De aanpak van laaggeletterdheid heeft een positief effect op de gezondheid van mensen. Geïnvesteed wordt in sport.
8. Openbare ruimte	Leefbaarheid is een breed begrip. Het vraagt om een echte integrale aanpak. Bewonersinitiatieven worden gestimuleerd.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Veiligheid, vooral het veiligheidsgevoel, is voor de inwoners heel belangrijk. De inwoners worden dan ook bij het veiligheidsbeleid betrokken. Ook verkeersveiligheid is belangrijk.
10. Toegankelijkheid	Iedereen moet kunnen meedoen en iedereen hoort erbij: meedoen in de samenleving, welkom zijn, erbij horen, geaccepteerd worden (inclusieve samenleving). Geïnvesteed wordt in taalvaardigheid.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Gewezen wordt op het belang van goede voorzieningen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Mantelzorgers krijgen de aandacht en waardering die zij verdienen. Gewezen wordt op hun belangrijke rol in de samenleving, zeker waar het gaat om de aandacht voor kwetsbare mensen, het voorkomen van eenzaamheid.
13. Vrijwilligerszorg	Hetzelfde geldt voor de vrijwilligers.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Venray
 Bron : EEN GEZONDE TOEKOMST VOOR VENRAY
 COALITIEAKKOORD 2018-2022

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Bouwen naar behoefte en inzetten op groei zijn de uitgangspunten. Het is van belang dat de juiste woning op de juiste plek komt. Het toekomstbestendig (levensloopbestendig en duurzaam) maken van de bestaande woningvoorraad is een grote opgave voor de komende jaren.
2. Nieuwe woonvormen	Ruimte wordt geboden aan alternatieven die ontstaan vanuit de samenleving, zoals woonhofjes.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Uitgangspunt vormt de kracht van de samenleving, van de inwoners. Waar nodig en mogelijk biedt de gemeente de noodzakelijke ondersteuning. Een en ander volgens de principes van de Transformatie: daarbij gaat het met name om een andere manier van denken en doen. Speerpunten zijn preventie (er vroeg bij zijn) en innovatie.
5. Netwerkgzorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De verbinding tussen de verschillende beleidsterreinen wordt bevorderd. Geïnvesteed wordt in netwerken en het bouwen aan relaties.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Positieve Gezondheid wordt omarmd: dit leidt tot een andere mindset. Sport wordt als middel gericht ingezet.
8. Openbare ruimte	Ingezet wordt op een gezonde woon- en leefomgeving.
9. Veiligheid	Ingezet wordt op een integrale aanpak, die ervoor zorgt dat inwoners zich veilig en tevreden voelen. Hiertoe wordt een breed scala aan instrumenten ingezet, zoals wijkteams en mediation.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

10. Toegankelijkheid	Op basis van het principe van de inclusieve samenleving wordt gebouwd aan een samenleving waaraan iedereen kan meedoen, inwoners met en zonder beperking (invulling geven aan het VN-verdrag). De aanpak van laaggeletterdheid krijgt speciale aandacht.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Het is van belang dat elke wijk en elk dorp zijn eigen ontmoetingsplek heeft, die past bij de schaal, ambitie en draagkracht van de wijk of het dorp.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	De mantelzorger wordt gekoesterd. Het mantelzorgcompliment wordt in praktische en financiële zin opgewaardeerd.
13. Vrijwilligerszorg	-
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Voerendaal
 Bron : Raadsakkoord 208-2022
 Investeren in een sociaal en duurzaam Voerendaal

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Invulling wordt gegeven aan de woonbehoefte in de kernen, met aandacht voor betaalbare en levensloopbestendige woningen voor senioren. De bouw van zorgvoorzieningen en -woningen in de kernen wordt gestimuleerd om mensen zo lang als mogelijk in hun eigen omgeving te laten wonen.
2. Nieuwe woonvormen	Binnen de regels is ruimte voor maatwerk, waarbij ook wordt gedacht aan kleinschalige en/of levensloopbestendige dan wel op een andere manier innovatieve concepten gericht op specifieke doelgroepen. Voorbeelden: “tiny houses”, coöperatieve woonvormen.
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Focus op de eigen kracht van mensen en de kracht van de gemeenschap vanuit de principes van de Transformatie. Niemand valt buiten de boot: er is een vangnet van ondersteunings- en zorgvoorzieningen. Het streven is om goede, bereikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen in alle kernen in stand te houden.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	De gemeente is regisseur en creëert randvoorwaarden opdat niemand buiten de boot valt.
6. Innovatie (e-health)	Geïnvesteed wordt in collectieve inspanningen zoals zorgcoöperaties.
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Recreatie (fietsen, wandelen) wordt bevorderd.
8. Openbare ruimte	Een kwalitatief goede openbare ruimte draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de burgers. Inwoners nemen zelf de lead in de vormgeving van hun leefomgeving. De samenhang tussen leefomgeving en maatschappelijke doelstellingen is van belang.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

9. Veiligheid	Een veilige leefomgeving is essentieel. De gemeente zorgt voor preventie, handhaving en overlastbestrijding. Verkeersveiligheid is van belang.
10. Toegankelijkheid	Ingezet wordt op een goede bereikbaarheid van alle kernen.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Het goede lokale voorzieningenniveau wordt verder verhoogd, inclusief goede welzijnsvoorzieningen. Een gerichte inspanning van uit de gemeenschap is een randvoorwaarde. Het verenigingsleven wordt ondersteund, het heeft een belangrijke rol om contact van mensen te bevorderen.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Er is een stevig sociaal fundament: mensen kijken naar elkaar om en zijn gewend om voor elkaar te zorgen.
13. Vrijwilligerszorg	Participatieplaatsen als mogelijke opmaat naar regulier werk hebben voordelen voor de gemeenschap (minder isolement, meer zorg voor de medemens).
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	Een combinatie van eerstelijnsvoorzieningen en zelfhulp staat voorop.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

Gemeente : Weert
 Bron : Programma 2018-2022
 “Weert koerst op verbinding”

A. Wonen	
1. Volkshuisvesting	Bouwen op basis van behoefte is het uitgangspunt, in de wetenschap dat er relatief meer ouderen komen. Accent: levensloopbestendige woningen.
2. Nieuwe woonvormen	-
3. Domotica	-
B. Zorg	
4. Wmo	Sterke basisfuncties en preventie zijn vitale schakels. Daarnaast worden specifieke maatwerkvoorzieningen geboden wanneer deze in het huidige zorgaanbod onvoldoende aanwezig zijn. Hulp en ondersteuning worden zo dicht mogelijk bij de mensen georganiseerd.
5. Netwerkgorg (Wmo-WLZ-ZVW)	Aan ontschotting tussen domeinen wordt gewerkt. De inzet is gericht op sterke ketens en netwerken, waarin (onder meer) zorgaanbieders participeren. Samenwerking en afstemming met huisartsen wordt bevorderd, onder andere om duurdere tweedelijnszorg te vervangen door eerstelijnszorg.
6. Innovatie (e-health)	-
C. Leefomgeving	
7. Gezondheid	Kader vormt het concept van Positieve Gezondheid. De inzet is er op gericht om meer mensen te laten sporten en bewegen, ter bevordering van de gezondheid.
8. Openbare ruimte	Inwoners weten zelf het beste wat er in hun wijk speelt. Een goede verbinding met die inwoners is dan ook belangrijk, zeker ook ten aanzien van de (inrichting, kwaliteit) van de openbare ruimte. Er komen teams leefomgeving (ogen en oren): samen met inwoners kijken wat nodig is.
9. Veiligheid	De Teams Leefomgeving richten zich met de inwoners samen ook op de veiligheid in de wijken. Ook verkeersveiligheid krijgt aandacht.
10. Toegankelijkheid	Aandacht voor diversiteit, met oog voor (onder meer) mensen met een beperking.

Pact voor de Ouderenzorg - Regionaal Netwerk Limburg:
INVENTARISATIE COALITIEAKKOORDEN LIMBURGSE GEMEENTEN

	Natuur- en recreatiegebieden moeten zo toegankelijk mogelijk zijn. Aandacht wordt gegeven aan de bestrijding van laaggeletterdheid.
11. Ontmoeting (faciliteiten)	Overheid en inwoners bouwen samen aan de leefbaarheid, ook in het kader van het thema ontmoeting.
D. Informele Zorg	
12. Mantelzorg	Rekening wordt gehouden met de toenemende druk op mantelzorgers. Specifieke voorzieningen worden geboden (onder meer) aan ernstig overbelaste mantelzorgers.
13. Vrijwilligerszorg	Er komen maatschappelijke stages voor scholieren, ook om jongeren meer actief te laten kennis maken met vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in de zorg voor ouderen.
14. Zelfhulp/lotgenotencontact	-